Bijlage moties en toezeggingen voortgangsbrief lerarenstrategie

Motie/toezegging	Stand van zaken
Lezende leraar Motie van het lid Rooderkerk (Kamerstukken II, 2025–2026, 27 923, nr. 531) *verzoekt de regering te onderzoeken hoe de rol van de lezende leraar wordt verankerd in de kennisbases van lerarenopleidingen, in de bekwaamheidseisen en in de professionalisering van leraren*	Motie in onderhavige brief afgedaan. In de nieuwe concept-kennisbasis voor het leergebied Nederlands is de lezende leraar stevig verankerd.
Overnamekosten detachering leraren Motie van het lid Westerveld (Kamerstukken II 2024-25, 27923, nr. 504) *verzoekt de regering om te verkennen hoe het verdienmodel van detacheringsbureaus valt aan te pakken door bijvoorbeeld boetes of overnamekosten in het onderwijs onmogelijk te maken*	Uit gesprekken door OCW met betrokken partijen blijkt dat de omvang van het probleem lastig vast te stellen is en dat een vergoeding bij overname op zichzelf niet ongebruikelijk is, maar dat deze niet onredelijk hoog mag zijn. Daarom heeft OCW communicatiematerialen ontwikkeld om schoolbesturen te infomeren over de juridische kader en de ruimte die zij hebben om te onderhandelen over de overnamekosten bij indiensttreding tijdens en/of na detachering. De communicatiematerialen zijn gedeeld door de PO-Raad en VO-raad met de schoolbesturen, alsook via het LinkedIn-kanaal van OCW. Met deze communicatiematerialen worden schoolbesturen geïnformeerd over de juridische kaders en de ruimte die zij hebben om te onderhandelen. Ook is er schoolbesturen met vragen een informatiepagina[1] vanuit OCW ontwikkeld. Hiermee is invulling gegeven aan deze motie.
Meer mannen Motie van het lid Ceder (Kamerstukken II 2025–2026, 31 293, nr. 850) *verzoekt de regering om in overleg met het werkveld te kijken hoe de uitstroom van de mannen verkleind kan worden door uitval te voorkomen teneinde nog meer meesters te behouden voor het onderwijs, en de Kamer periodiek te informeren over de voortgang*	We onderschrijven het belang van voldoende mannelijke rolmodellen in het onderwijs en zijn daarom voornemens de financiële ondersteuning van de Alliantie Divers voor de Klas met twee jaar te verlengen. Zij zetten zich in voor diversiteit en richten zich op de groep potentiële leraren die nu niet in het onderwijs werken, waaronder mannen. In lijn met de strekking van de motie wordt daarnaast binnen het brede onderwijsveld gewerkt aan een ketenaanpak, waarbij verschillende werkveldpartners vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid verkennen op welke manier zij kunnen bijdragen aan het verhogen van de instroom en het behouden van mannen in de opleiding en voor de klas. De Kamer zal periodiek over de voortgang worden geïnformeerd.
Afbouwen commerciële inhuur Motie van de leden Moorman en Beckerman (Kamerstuk 36 800-VIII, nr. 144)	Door inval- of vervangingsvragen te bundelen in gezamenlijke pools kunnen scholen de continuïteit van het onderwijs garanderen, de solidariteit tussen besturen vergroten en de

[1] Welke regels gelden voor een redelijke vergoeding bij in dienst nemen van uitzendkrachten in het onderwijs? | Rijksoverheid.nl

verzoekt de regering om afspraken te maken met het onder wijsveld om commerciële inhuur stapsgewijs af te bouwen, publieke invalpools in onderwijsregio's te versterken en te borgen dat scholen per schooljaar 2028–2029 grotendeels gebruikmaken van publieke invalpools	afhankelijkheid van commerciële (en dure) inhuur verminderen. Hierdoor blijven de middelen binnen de onderwijssector zelf. De onderwijsregio's zetten in op deze invalpools. In het primair onderwijs ontwikkelt een aantal regio's bestaande initiatieven (zoals Transvita, Pool West en RTC Cella) door om toe te werken naar een landelijk dekkend netwerk. Voor het voortgezet onderwijs spitsen de meeste onderwijsregio's zich momenteel toe op de oriëntatie en opzet van een gezamenlijke invalpool. De Realisatie Eenheid ondersteunt deze initiatieven door informatieproducten voor de onderwijsregio's te ontwikkelen en adviesgesprekken te faciliteren. Binnen een werkgroep worden periodiek ervaringen uitgewisseld. In de brief van december informeren wij uw Kamer over de ervaringen en vervolgstappen.
Bevordering bestuurlijke kwaliteit en integriteit Toezegging: TZ202606-038 *De Kamer ontvangt voor de zomer van 2026 in de halfjaarlijkse lerarenbrief informatie over de stand van zaken van het verwachte wetsvoorstel Kwaliteitseisen bestuur en interne governance samenwerkingsverbanden.*	Het wetsvoorstel 'Bevordering bestuurlijke kwaliteit en integriteit' strekt ertoe de kwaliteit en integriteit van besturen en intern toezicht in het funderend onderwijs te verhogen. De internetconsultatie is na een periode van acht weken reactietijd gesloten. Momenteel bevindt het wetsvoorstel zich in de fase van verwerking van de consultatiereacties en de uitvoerbaarheid- en handhaafbaarheidstoetsen van de ATR, Inspectie van het Onderwijs en DUO.
Zij-instroom Toezegging: TZ202603-193 -Een terugkoppeling van de gesprekken die de staatssecretaris heeft gehad met zij-instromers	In gesprekken over zij-instroom en met zij-instromers, tijdens onder andere werkbezoeken, is benadrukt dat begeleiding vanuit de school en vanuit de opleiding ontzettend belangrijk is. Uit onderzoek blijkt dat zij-instromers die intensief worden begeleid, gemiddeld genomen meer tevreden met hun werk zijn dan degenen die geen begeleiding krijgen. De tevredenheid over de begeleiding vanuit de opleiding hangt daarnaast nauw samen met het geboden maatwerk. Hoe meer maatwerk de opleiding biedt, hoe meer tevreden de zij-instromer is over de begeleiding vanuit de opleiding.[2] De steun van de schoolleider en het team voor het aannemen van zij-instromers op een school is een belangrijke pijler voor de zij-instromer om zich een volwaardige collega en een aanvulling op het team te voelen. Zij-instromers geven daarnaast aan dat salarisbetaling van de studiedag helpt. Als zij-instromer kan je er in inkomen op achteruit gaan, omdat de opleiding tijd vraagt waarin niet kan worden gewerkt en die niet voor alle zij-instromers betaald wordt. Dit kan een flinke financiële drempel zijn. Sommige zij-instromers gaan op zoek naar een school, die betaald studieverlof geeft, om het inkomensverlies te dempen en de overstap wel

[2] Onderzoek Centerdata / Mooz (2025) Loopbaanmonitor.

	mogelijk te maken. Het is sowieso een pittig traject. Duidelijke informatie aan de voorkant helpt en scheelt veel tijd in zoeken. Ook verkleint dit de kans dat de zij-instromer afhaakt in het voortraject. De erkenning en waardering van werkervaring van zij-instromers binnen het traject gaat steeds beter. Van de zij-instromers in het po vindt 40% dat er voldoende maatwerk is geboden door de opleiding. In het vo en mbo wordt relatief vaker maatwerk geboden en geeft ongeveer de helft van de zij-instromers aan dat dit gebeurt.[3]
Wetsvoorstel strategisch personeelsbeleid en arbeidsmarktmaatregelen: Toezegging: TZ202510-126 *Informeren kamer na zomer 2026.*	De Tweede Kamer ontvangt na de zomer van 2026 informatie over de stand van zaken van het Wetsvoorstel strategisch personeelsbeleid en arbeidsmarktmaatregelen.

[3] Onderzoek Centerdata / Mooz (2025) Loopbaanmonitor.

Bijlage Onderzoeksresultaten

Onderzoek derde tussenrapport evaluatie onderwijsregio's
Met deze brief ontvangt u de derde tussenrapportage evaluatie onderwijsregio's opgesteld door Berenschot.[4] Voor deze rapportage is ingezoomd op zeven onderwijsregio's door middel van casestudies, waarin de werking, opbrengsten en ervaren meerwaarde in de praktijk in beeld is gebracht. Vertegenwoordigers van schoolbesturen, opleiders en beroepsgroep zijn bevraagd.

Deze rapportage laat zien dat de onderwijsregio's in korte tijd substantiële stappen hebben gezet in het bundelen en versterken van bestaande initiatieven, een werkbare infrastructuur hebben opgebouwd en de bestuurlijke samenwerking is geïntensiveerd. De onderwijsregio's ontwikkelen zich gefaseerd en zetten stappen in het bundelen en versterken van bestaande initiatieven. De onderwijsregio's verschillen in schaalgrootte, sectorale reikwijdte of mate van urgentie in de opgave. De uiteenlopende contexten leiden tot verschil in strategische accenten. Zij bevinden zich in verschillende ontwikkelfases. Sommige regio's hebben bijvoorbeeld al afgestemde opleidingsprogramma's en inductietrajecten, versterkte regionale loketten die instroom en matching ondersteunen. Andere regio's focussen zich nu op versterkte relaties, gedeeld eigenaarschap en een beter functionerend netwerk rondom instroom en behoud. Onderwijsregio's zijn nog zoekende naar een evenwicht tussen het oppakken van meerdere thema's en het concentreren op die interventies die daadwerkelijk verschil maken voor instroom en behoud. De governance staat inmiddels in veel regio's. De volgende stap vraagt om verdere verschuiving van structuur naar inhoud, waarbij duurzame betrokkenheid van de beroepsgroep voortdurende aandacht vraagt. Het inzichtelijk maken van de meerwaarde voor de dagelijkse praktijk is hierbij helpend. Tot slot onderstreept deze fase van ontwikkeling het belang van vertrouwen, heldere rolverdeling, uitvoeringskracht en lerend vermogen als onderliggende mechanismen voor voortgang. Deze combinatie stelt regio's in staat zijn om ambities om te zetten in duurzame resultaten.

Onderzoek zij-instromende schoolleiders
In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben COAP en Centerdata onderzoek gedaan naar de succesfactoren, knelpunten en de beeldvorming bij de overstap van leidinggevenden van buiten het onderwijs naar het primair onderwijs als (adjunct)schoolleiders. Deze zij-instromende schoolleiders – of schoolleiders van buiten – kunnen een bijdrage leveren aan het terugdringen van de schaarste aan schoolleiding. Een succesvolle overstap is echter niet vanzelfsprekend en zij-instromende schoolleiders ervaren hierbij meerdere uitdagingen, zo blijkt uit signalen van het veld en betrokken partners. Dit vormt de aanleiding voor dit onderzoek.

<u>De belangrijkste opbrengsten</u>

- De attitudes tegenover zij-instromende schoolleiders zijn overwegend positief, en verschillen naar functie en ervaring. HR-personeel en schoolbesturen zijn het meest positief tegenover leraren en internbegeleiders (IB'ers) die het meest kritisch zijn. Voor de attitude tegenover zij-instromende schoolleiders geldt 'bekend maakt bemind': respondenten met directe werkervaring met zij-instromende schoolleiders zijn ook positiever over hen.
- Zij-instromende schoolleiders brengen waardevolle en aanvullende competenties mee en ervaren een kenniskloof op onderwijskundige thema's. Met name schoolbesturen en HR personeel waarderen hun kennis van leiddinggeven, organisatieverandering en meer bedrijfsmatige blik op de onderwijsorganisatie. Zij zien hen niet louter als middel tegen schaarste, maar als strategische keuze voor bijv. een veranderopdracht of uitbreiding van een school. Daarentegen is onderwijspersoneel kritisch over het ontbreken van onderwijsinhoudelijke kennis bij zij-instromende schoolleiders. De zij-instromer is zich bewust van deze kenniskloof en wil hier meer aandacht voor in het curriculum van de schoolleidersopleiding.
- Ondanks structurele knelpunten wordt de werving en selectie als positief ervaren. Hoewel het merendeel van de zij-instromende schoolleiders tevreden terugkijkt op de werving- en selectieprocedure, wordt er door een aanzienlijk deel ook knelpunten ervaren. Denk aan weerstand in de schoolteams en selectiecommissie tegen de komst van een zij-instromende

[4] Berenschot (2025), Derde tussenrapportage evaluatie onderwijsregio's, juni 2026

leidinggevende. Niet alle schoolbesturen staan open voor werving van zij-instromende schoolleiders. Weinig vacatureteksten geven ook expliciet aan dat zij-instromers welkom zijn om te solliciteren.
- De inductiefase als knelpunt voor een succesvolle instroom. Zij-instromende schoolleiders zijn te spreken over de informele en relationele aspecten van de inductie, maar er is een structureel gebrek aan duidelijkheid over de inhoud, duur en verwachtingen. Minder dan de helft van de besturen heeft beleid voor de organisatie van inductie en de begeleiding van de zij-instromende schoolleider.

De belangrijkste aanbevelingen
- Investeer in gestructureerde inductieprogramma's op bestuursniveau.
- Vergroot de bekend met zij-instromende schoolleiders door gerichte kennismaking
- Professionaliseer werving en selectie vanuit een competentiegerichte benadering
- Een regionale aanpak voor werving, opleiding en begeleiding van zij-instromende schoolleiders
- Betrek de medezeggenschapsraad actief bij de aanstelling van zij-instromende schoolleiders
- Verbeter de matching tussen de opleidingen en de zij-instromende schoolleiders
- Maak de arbeidsmarkt toegankelijker voor zij-instromende schoolleiders
- Adresseer de werkdruk en operationele belasting structureel
- Toekomstig onderzoek naar de relatie tussen zij-instromende schoolleiders en onderwijsindicatoren

De resultaten en aanbevelingen uit dit rapport onderstrepen het belang van een gezamenlijke aanpak en vragen om nadere afstemming met onderwijsregio's, schoolbesturen, opleidingsinstituten en beleidsmakers. OCW zal het initiatief nemen om met hen hierover in gesprek te gaan.

Inventarisatie toetsing eigen taalvaardigheid Nederlands in de lerarenopleidingen
Beeld bij de Pabo's
Uit een inventarisatie bij de pabo's blijkt dat de eigen vaardigheid Nederlands bij vrijwel alle pabo's stevig is belegd via een aparte toets vroeg in de opleiding én voorwaardelijke taaleisen op schriftelijke producten gedurende het hele curriculum. Er is variatie tussen instellingen in de strengheid en uniformiteit van de norm, het moment waarop de aparte toets wordt afgesloten en de mate van aanvullende studieondersteuning. De aparte toetsing vindt vrijwel altijd plaats in de propedeuse, in een aantal gevallen aangevuld met een toets in jaar 2 of 3. Veel instellingen gebruiken hiervoor de Hogeschooltaaltoets (3F en/of 4F), al dan niet aangevuld met een eigen digitale toets over spelling, formuleren en grammatica. Bij enkele instellingen is de toets gekoppeld aan het BSA.

De verweving in het curriculum krijgt vrijwel overal vorm via voorwaardelijke (knock-out) taaleisen op schriftelijke producten. De norm wordt veelal uitgedrukt als een maximaal aantal spelling- en/of taalfouten per pagina, met een opbouw in strengheid naarmate de student vordert in de opleiding. Veelvoorkomende normen zijn twee fouten per pagina of vijf fouten per opdracht. Bij overschrijding wordt het werk niet inhoudelijk beoordeeld en krijgt de student hersteltijd. Naast de foutennorm hanteert een deel van de instellingen bredere kwaliteitscriteria, zoals een schrijfvaardigheidsmatrix, een schrijfwijzer, checklists op basis van het referentiekader taal of formuleringen op NLQF6-niveau in de afstudeerfase.

In het concept-leergebied Nederlands van de nieuwe kennisbases voor de pabo die momenteel worden ontwikkeld zijn de eisen aan de eigen taalvaardigheid van studenten explicieter uitgewerkt dan in de nu geldende kennisbasis. Hierbij is referentieniveau 4F (Europees Referentiekader C1) de norm. De pabo's hebben aangegeven dat het voornemen is om de eigen vaardigheid taal in de toekomst onderdeel te maken van de landelijke kennistoets op dezelfde wijze als dit ook bij rekenen en wiskunde het geval is. Dit gebeurt op het moment dat de landelijke kennistoetsen worden herzien op basis van de nieuwe kennisbases.

Tweedegraads opleidingen
Binnen de tweedegraads lerarenopleidingen (gericht op vo en mbo) wordt het eigen beheersingsniveau taal gehanteerd en beoordeeld aan de hand van niveau 4F/C1. Op enkele hogescholen is hogeschoolbreed beleid (dus niet specifiek voor de tweedegraads

lerarenopleidingen) een taaltoets af te nemen bij alle eerstejaarsstudenten. Er is verder geen aparte verplichte summatieve taaltoets voor of tijdens de lerarenopleiding, soms worden diagnostische taaltoetsen gehanteerd in jaar 1. Studenten die bij deze toetsen laag scoren, worden doorverwezen naar vormen van taalondersteuning. De eigen taalvaardigheid is ook terug te vinden in de beoordelingsmodellen en rubrics van schriftelijke en mondelinge opdrachten, waarin het niveau door een examinator wordt vastgesteld en het taalniveau in veel gevallen voorwaardelijk is voor een voldoende resultaat. Het gaat hierbij om beoordeling van taal in beroepsopdrachten, en om beoordeling van productieve taalbeheersing (schriftelijk en mondeling), niet om receptief taalgebruik.
Binnen de nieuwe kennisbasis generiek tweedegraads wordt expliciet aandacht besteed aan het aanleren van taal aan leerlingen binnen het betreffende schoolvak. De eigen vaardigheid is ook hier prominent aanwezig, omdat deze voorwaardelijk is om leerlingen hierin te kunnen ondersteunen.

Universiteiten
Bij de universiteiten wordt in het overgrote deel van de instroom van de lerarenopleidingen het taalniveau al op C1/4F-niveau getoetst in de vooropleiding (vwo en/of voorgaande bachelor en master). Een aantal universiteiten heeft ook een substantiële instroom van buitenlandse studenten. Van deze studenten wordt over het algemeen gevraagd dat ze aan het einde van de opleiding Nederlands beheersen op C1/F4-niveau. Een deel van de universiteiten stelt dit niveau ook al als instroomeis.

Beleidsreactie experiment bijzondere nadere vooropleidingseisen
Het Besluit experiment bijzondere nadere vooropleidingseisen opleiding tot leraar basisonderwijs (verder: pabo) is in september 2022 in werking getreden en regelt dat aspirant-studenten die niet aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen voldoen, toch mogen starten en tijdens het eerste jaar van inschrijving kunnen aantonen aan de eisen te voldoen. Na invoering van de bijzondere nadere vooropleidingseisen in 2015 daalde de instroom in de pabo aanvankelijk sterk. Na enkele evaluaties is in afstemming met de opleidingen besloten tot het inrichten van een experiment met als doel te onderzoeken:

1. of deelname aan het experiment leidt tot een verbetering van de toegankelijkheid van de opleidingen tot leraar basisonderwijs, specifiek voor studenten met een mbo-vooropleiding en/of een migratieachtergrond;
2. welk effect het experiment heeft op de studievoortgang en belasting van studenten en de belasting van deelnemende instellingen.

Het experiment startte op 1 september 2022 en eindigt op 1 september 2027. Alle 24 bekostigde instellingen die de opleiding tot leraar basisonderwijs verzorgen nemen deel. In opdracht van OCW heeft ResearchNed een tussen- en eindevaluatie uitgevoerd. De tussenevaluatie is in juni 2024 gepubliceerd[5] en de eindevaluatie in mei 2026[6]; de eindevaluatie laat gaan andere effecten zien dan de tussenevaluatie.

Toegankelijkheid van de opleiding
De eerste vraag is of met het experiment de toegankelijkheid van de opleiding, specifiek voor studenten met een mbo-vooropleiding en/of een migratieachtergrond, is verbeterd. Ja, de totale instroom in de pabo steeg van 7.669 studenten in studiejaar 2021/2022 (voor het experiment) naar 8.511 studenten in 2025/2026. In vergelijking met andere opleidingen in het hbo trekt de pabo relatief gezien een kwart meer studenten. Aantallen variëren per instelling en per studiejaar. De pabo is vooral relatief aantrekkelijker geworden voor mbo-studenten, met name studenten direct vanuit het mbo zijn doorgestroomd naar de pabo. Er is geen effect op het aandeel studenten met een migratieachtergrond. Dit aandeel steeg weliswaar, maar dat deed het ook in het overige hbo en is binnen de pabo stabiel lager in vergelijking met andere hbo-opleidingen. De relatieve stijging van de instroom is niet eenduidig en exclusief aan het experiment toe te schrijven. Andere ontwikkelingen hebben mogelijk ook effect op de toegankelijkheid, zoals: een verbeterde

[5] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/06/26/tussenrapportage-juni-2024-experiment-vooropleidingseisen-pabo-s
[6] Eindevaluatie Experiment toelatingseisen pabo, Open overheid.

drempelloze instroom via het mbo-keuzedeel Voorbereiding Pabo, de salarisverhoging in het PO en de arbeidsmarktcampagne.

Effect op studievoortgang en belasting van studenten
Uit de evaluatie blijkt dat 40% van alle eerstejaars studenten in studiejaar 2024/2025 bij de start niet voldoet aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen. Zij maken gebruik van de mogelijkheid die het experiment biedt om dat in het eerste jaar van inschrijving alsnog te doen. Van de voorwaardelijk toegelaten studenten stroomt 53% door naar jaar 2; variërend van 49% van de studenten met mbo-vooropleiding en 55% met havo-vooropleiding. Van de reguliere studenten stroomt 76% door. De doorstroom van jaar 1 naar 2 is in studiejaar 2024/2025 weer vrijwel gelijk aan het studiejaar voor de start van het experiment. De omvang van eventuele studieachterstanden waarmee studenten in jaar 2 beginnen is echter onbekend. Mogelijk dat een deel de achterstand behoudt, motivatie- en/of studieproblemen krijgt en na het eerste pabo-jaar alsnog uitvalt. Studenten en opleidingen geven aan dat het in jaar 1 nog moeten voldoen aan toelatingseisen voor studenten een belasting is, het leidt tot stress en studievertraging. Het studieplezier staat onder druk en de motivatie kan afnemen. Daar tegenover staat een lagere belasting vóór de start van de opleiding, in een periode waarin een deel van de studenten tegelijkertijd hun havo- of mbo-vooropleiding moet afronden.

Effect op belasting van deelnemende instellingen
De inzet van instellingen is gericht op voorlichting, administratie, afstemming, onderwijs en begeleiding. De door instellingen ervaren belasting is groot, maar er zijn (grote) verschillen. Gemiddeld genomen is de opgegeven ureninzet wel gedaald, van 330 uren in 2024 naar 245 uren in 2026. Ook de ureninzet voor het ondersteuningsprogramma verschilt sterk tussen pabo's, mede op basis van de omvang en inhoud van ondersteuningsprogramma's in jaar 1 en de grootte van de opleiding. Pabo's ontvangen geen aanvullende bekostiging en moeten de inzet uit reguliere middelen bekostigen.

Voornemen tot wettelijk borgen
Wij zijn voornemens om het experiment wettelijk te borgen en gaan van start met het wetstraject om voor afloop van het experiment de daarvoor benodigde stappen te zetten. Wij nemen initiatief om voor de duur van het wetstraject het experiment te verlengen.

Voorwaardelijke toelating neemt de drempel weg om met de pabo te kunnen beginnen en biedt gemotiveerde studenten een extra jaar de tijd om aan gestelde eisen te voldoen, tegelijk met het eerste studiejaar. Op basis van de evaluatie van het experiment is aannemelijk dat dit positief bijdraagt aan een verhoogde instroom, een stabiele doorstroom van jaar 1 naar jaar 2 en een verbeterde toegankelijkheid van de pabo. Dit verlaagt de studiebelasting van aspirant-studenten voor de start van de opleiding en neemt voor hen de noodzaak weg om in dezelfde periode als waarin zij mogelijk ook hun havo- of mbo-vooropleiding afronden aan de eisen te voldoen. Uit de evaluatie blijkt dat de grootste groep studenten de toelatingseisen steunt, in combinatie met een voorwaardelijke toelating. Voor pabo's geldt weliswaar dat de opinies wisselen, maar zijn verschoven richting steun voor voortzetting.

Er is een grote groep stakeholders uitgenodigd om hun zienswijze op het al dan niet wettelijk borgen van de werkwijze te delen, daarop hebben LOBO en AOb gereageerd. De kern van de ontvangen reacties is dat zij een wettelijke borging van de werkwijze uit het experiment steunen, instellingen erkennen dat de werkwijze bijdraagt aan de toegankelijkheid en een (hogere) instroom. Tegelijkertijd leidt voorwaardelijke instroom tot een hogere studielast en grotere kans op studievertraging. Zij geven wel aan dat voorwaardelijke toelating een vangnet moet blijven en dat studenten zoveel mogelijk vóór de start van de opleiding, of anders uiterlijk in het eerste semester van het eerste studiejaar, moeten voldoen aan de toelatingseisen. LOBO en AOb pleiten voor bekostiging hiervan, en versterking en verbreding van het mbo-keuzedeel pabo, en zij adviseren om te verkennen hoe de aansluiting vanuit de havo kan worden verbeterd. De genoemde punten zijn herkenbaar. Het vrijmaken van middelen voor bekostiging en de versterking en verbreding van

het mbo-keuzedeel vragen om een nadere beleidsmatige afweging, hier kan op dit moment geen uitspraak over worden gedaan.

Wij vinden het van belang dat aspirant-studenten blijvend worden gemotiveerd om vóór de start aan de eisen te voldoen zodat zoveel mogelijk studenten zich tijdens het eerste jaar op de reguliere studie kunnen richten. We hebben daarbij in het bijzonder oog voor het verbeteren van de voorbereiding van studenten met een havo-vooropleiding en het bestendigen van de drempelloze instroom in de pabo vanuit het mbo. Tot slot gaan we met opleidingen in gesprek over het borgen van een minimale gemeenschappelijk basis van ondersteuning aan studenten, zowel voor de start als tijdens het eerste studiejaar.

Het experiment eindigt per 1 september 2027 en wordt verlengd voor de duur van het wetstraject. Verlengen is pas mogelijk als het wetsvoorstel wordt ingediend bij uw Kamer. Het streven is het wetsvoorstel tussen april en augustus 2027 bij uw Kamer in te dienen. Tot die tijd is het voor aspirant-studenten en opleidingen dus onzeker onder welke voorwaarden aspirant-studenten per 1 september 2027 kunnen instromen. Dit vinden wij onwenselijk. De aanmeldingen voor studiejaar 2027-2028 gaan namelijk al per 1 oktober 2026 open en de voorbereidingen van instellingen op de voorlichting, toetsafnames en ondersteuning van studenten vindt nu al plaats. In het geval dat het wetsvoorstel onverhoopt niet wordt ingediend, zal daarom de voorwaardelijke toelating van dit cohort door instellingen worden gedoogd. Dit betekent dat instellingen de ruimte krijgen om aspirant-studenten die per 1 september 2027 met de pabo willen starten, toe te laten conform de voorwaarden van het experiment.